

Čís. 6081.

Směřoval-li urážlivý výrok, pronesený všeobecně a bez uvedení skutečností, které by v kruzích průměrných čtenářů připouštěly individualizaci uraženého, proti určitým osobám ve skupině politické strany, nemají členové předsednictva oné politické strany oprávnění k soukromé žalobě ve vlastním jménu.

Zproštění od obžaloby s odůvodněním, že urážlivý výraz nelze vztahovati na soukromého žalobce, je založeno na důvodu podle § 326, čís. 1 a nikoli čís. 4 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm IV 636/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro přečin pomluvy tiskem atd., zamítl zmatečnou stížností hlavních soukromých žalobců.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacího soudu uplatnili hlavní soukromí žalobci zmatečnou stížností z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. — správně podle § 385 č. 1 a) tr. ř.

Odvolací soud potvrdil zprošťující rozsudek soudu první stolice, ale osvobození od obžaloby nezaložil jako soud první stolice na ustanovení § 326, č. 3 tr. ř., § 6, odst. 2, písm. b) zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., ale na ustanovení § 326, čís. 4 tr. ř. z důvodu, že hlavní soukromí žalobci nemají aktivní legitimace k žalobě.

Podle odůvodnění založil odvolací soud svůj výrok na tom, že použité výrazy nelze vztahovati na hlavní soukromé žalobce, tedy že čin obžalovaných není trestným činem, uvedeným v obžalobě, poněvadž tvrzená pomluva se nevztahuje na soukromé žalobce. Nejde tedy podle odůvodnění o důvod osvobození podle § 326, čís. 4 tr. ř., ale ve skutečnosti o důvod osvobození podle § 326, čís. 1 tr. ř.

Zmatečnou stížností napadají tento rozsudek odvolacího soudu, poukazují na zjištěný skutkový stav a namítají, že podle platných zákonů a stálé soudní praxe není politická strana spolkem aneb korporací a považuje se za volné sdružení lidí, usilujících o dosažení nějakého politického cíle a svého politického programu, a jako volné sdružení není právnickou osobou, a proto nemůže vystoupiti ve sporu jako strana. Jménem takového sdružení nelze prý vystupovati před soudem, a veškeré zájmy členů takového volného sdružení hájí si jeho příslušníci, resp. členové představenstva tohoto politického volného sdružení. Z toho dovozují zmatečnou stížností, že hlavní soukromí žalobci jako členové představenstva a organisovaní příslušníci... strany mají právo před soudem hájiti veškeré zájmy členů takového sdružení.

Zmateční stížnosti nejsou základné.

Hlavní soukromí žalobci podali žalobu vlastním jménem z důvodu, že v periodickém časopisu »P. H.« byly tvrzeny o skupině . . . strany, jejímiž organisovanými členy a dokonce členy předsednictva jsou hlavní soukromí žalobci, tvrzení a skutečnosti, které jsou urážlivé a které by mohly vydati hlavní soukromé žalobce v opovržení aneb snížení je v obecném mínění.

Hlavní soukromí žalobci odvozují tedy své právo k žalobě z toho, že byla urážena skupina . . . strany, jejímiž organisovanými členy a členy předsednictva hlavní soukromí žalobci byli.

Podle zjištění odvolacího soudu hlavní soukromí žalobci v době činu byli organisovanými členy a členy předsednictva . . . strany.

Inkriminovaný článek neuvádí hlavní soukromé žalobce ani jménem, ani takovými znamenáními na ně připadajícími, že by čtenáři bylo zřejmo, která osoba pod uvedenými znamenáními je míněna, ale výslovně uvádí » . . . strana, čeští . . . isté« a jmenuje X., Y.

Nelze pochybovati, že útoky na skupinu osob mohou zavdati příčinu a poskytnouti právo ke stíhání útočníka jak skupině samé, a to podle § 5, odst. 1, čís. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., tak i fyzickým osobám, které jsou k oné skupině v takovém poměru, že podle obsahu a smyslu závadného projevu o této skupině je tu třetím osobám poznatelný věcný vztah onoho urážlivého projevu o skupině k těmto fyzickým osobám, pokud se týče, že projev o skupině je konkrétně způsobitelný porušení úsudek společnosti i o osobní hodnotě těchto fyzických osob.

Poněvadž je zjištěno, že hlavní soukromí žalobci byli členy předsednictva . . . strany, je možné, že útok na čest . . . strany jako skupiny by mohl býti i útokem na čest hlavních soukromých žalobců jako členů předsednictva této skupiny.

Ale v souzeném případě tomu tak není.

Použité inkriminované výrazy »diskvalifikovaná a zdiskreditovaná skupina . . . strany«, »v totéž opovržení jako čeští . . . isté«, a obsah celého článku, pokud má poznatelný vztah k . . . straně, jsou bezpochybně projevem neúcty ke skupině . . . strany a jejím členům.

Doslov inkriminovaného článku: »pak-li jsou její slova pronášena s tribuny, z níž hovoří lidé, jichž dobří přátelé nemají daleko k Sázavě, Pardubicím a Židenicím a jiným dějištím násilí nacionálních přepiatců, netýká se strany, ale jen určitých osob, jak správně dovozuje odvolací soud. Ani z obsahu celého článku neplyne, ani nebylo prokázáno, a ani sama zmateční stížnost nedovojuje, že těmito osobami byli míněni hlavní soukromí žalobci.

Rovněž ani z obsahu ani ze smyslu urážlivých výrazů, všeobecně použitých o skupině . . . strany a českých . . . istech, neplyne tak úzké a omezené označení, z kterého by bylo čtenáři zjevno, proti komu z fy-

sických osob směřuje, zvláště když jde o všeobecně pronesenou urážku bez uvedení skutečnosti, která by v kruhu průměrných čtenářů připouštěla individualisaci uraženého.

Rovněž nelze dovoditi, že si byli obžalovaní vědomi toho, že čtenáři mohli by urážlivé výroky vztahovati na osoby hlavních soukromých žalobců.

Nemýlil se proto odvolací soud a nezavinil vytýkaný věcný zmatek, když obžalované od obžaloby osvobodil. Bezzákladná zmateční stížnost byla podle § 36, odst. 1 por. nov. zamítnuta.

Čís. 6082.

K § 50 zákona čís. 218/1926 Sb. z. a n.

Oprávněný se dověděl o pachateli trestného činu, nabyli-li vědomosti o skutečnostech, které činí onu osobu důvodně podezřelou z trestného činu, nebo z účasti na něm. Není třeba, aby vina této osoby byla již zjištěna; to je úkolem trestního řízení.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1937, Zm I 1011/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromé žalobkyně firmy C. do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zák. č. 218/1926 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Odůvodniv zprošťující výrok zánikem žalobního práva podle § 50 aut. zák., vychází nalézací soud z toho, že soukromá žalobkyně věděla nejen o trestném činu, ale též o pachatelství obžalovaného A. již v době, kdy psala Hospodářskému družstvu pěstitelů zemáků v N. dopis ze dne 26. března 1936, že však, když nejdříve podáním došlým na soud dne 2. července 1936 učinila trestní oznámení proti neznámým pachatelům, po delším vyhledávání teprve dne 12. ledna 1937 navrhla stíhání A. (a dalších činitelů družstva) pro přečin podle § 45 aut. zák. V dopisu ze dne 26. března 1936 píše žalující firma zmíněnému družstvu: »Ich habe festgestellt, dass sie sich durch Ihren Vertreter Herrn A., meine Aufnahmen der Kartoffelpflanzungen des Herrn R. verschafft haben und diese für ihre Reklamezwecke benützen.«

Uplatňujíc důvody zmatečnosti č. 5, 9 b) § 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že obsah tohoto dopisu neopodstatňuje závěr, že soukromé žalobkyni již v oné době bylo známo, že se A. dopustil vědomého zásahu do jejích původských práv k oněm fotografiím, a dovozuje, že teprve za přípravného řízení vzešlo podezření z trestného činu